

**Uczelnia Łazarskiego
Wydział Medyczny
Kierunek Lekarski**

Nazwa przedmiotu	IMMUNOLOGIA		
Kod przedmiotu	WL_PRZED29		
Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie		
Status przedmiotu	☒ podstawowy ☐ uzupełniający ☐ języki ☐ kierunkowy ☐ specjalistyczny ☐ Inne		
Rok i semestr realizacji przedmiotu	2; semestr 3		
Forma zajęć i godziny kontaktowe dla każdej formy zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Seminaria
	20 godzin	10 godzin	30 godzin
	Łącznie 60 godz.		
Wymagania wstępne	Histologia, Embriologia, Biologia molekularna		
Założenia i cele przedmiotu	Przedmiot opiera się na założeniu, że praca w zawodzie lekarza wymaga znajomości funkcji układu odpornościowego, mechanizmów odpowiedzi immunologicznej, udziału procesów immunologicznych w patogenezie określonych chorób i niektórych metod używanych do oceny czynności układu odpornościowego. Przedmiot ma na celu dostarczenie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności praktycznych w tym zakresie.		
Efekty uczenia się: Wiedza: EK1 zna podstawy rozwoju oraz mechanizm działania układu odpornościowego; w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej; EK2 opisuje główny układ zgodności tkankowej; EK3 zna typy reakcji nadwrażliwości, rodzaje niedoborów odporności oraz podstawy immunomodulacji; EK4 zna zagadnienia z zakresu immunologii nowotworów; EK5 określa genetyczne podstawy doboru dawcy i biorcy oraz podstawy immunologii transplantacyjnej. Umiejętności: EK6 posługuje się reakcją antygen-przeciwciała w aktualnych modyfikacjach i technikach dla diagnostyki chorób zakaźnych, alergicznych, autoimmunizacyjnych, hematologicznych i nowotworowych.	Odniesienie do efektów uczenia się określonych w załączniku nr 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. 2019 poz. 1573): C.W21 C.W22 C.W23 C.W24 C.W25 C.U8		

Kompetencje: EK7: dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;			
<u>Opis treści przedmiotu</u>			
Lp	Wykład (1h)	Seminaria (2h)	Ćwiczenia (2h)
1	Budowa i funkcje układu odpornościowego. Podstawowe pojęcia.		
2	Populacje limfocytów, ich ontogeneza i funkcje.		
3	Przeciwciała. Powstawanie przeciwciał. Przeciwciała monoklonalne	Hybrydoma. Inżynieria przeciwciał. Przeciwciała monoklonalne w terapii. Podstawy teoretyczne diagnostyki opartej o reakcję antygen –przeciwciało. Metody oceny humoralnych składników odpowiedzi immunologicznej. (Zaliczenie częściowe)	Diagnostyka oparta o reakcję antygen –przeciwciało. Western blotting, ELISA, immunofiksacja, cytometria przepływowa. Oznaczanie kompleksów immunologicznych.
4	Odporność nieswoista	Zaburzenia odporności nieswoistej w patogenezie chorób.	
5	Układ dopełniacza	Aktywacja dopełniacza w patogenezie chorób: kłębkowe zapalenia nerek, nocna napadowa hemoglobinuria, obrzęk naczynioruchowy i in.	Testy chemotaksji, fagocytozy. Składniki dopełniacza w diagnostyce klinicznej. Badanie immunomorfologiczne. Diagnostyka NNH.
6	Odporność swoista. Receptory limfocytów T. Prezentacja antygenów.	Metody oceny komórkowych mechanizmów odpowiedzi immunologicznej	
7	Układ HLA. Immunogenetyka	Typowanie HLA. Zasady doboru dawców i biorców przeszczepów. Rejestry dawców. HLA a patogeneza chorób z autoagresji.	Metody doboru biorcy- dawcy. Metody genetyczne w typowaniu HLA.
8	Aktywacja limfocytów. Przewodzenie sygnału.	Modulacja aktywacji limfocytów – leki immunosupresyjne i	Techniki biologii molekularnej w immunologii klinicznej.

		immunomodulacyjne. (Zaliczenie cząstkowe)	
9	Różnicowanie limfocytów.	Chłoniaki i białaczki B/T komórkowe. Ontogeneza limfocytów a diagnostyka onkohematologiczna. Cząstki CD.	
10	Odpowiedź swoista. Odporność humoralna i komórkowa.	Techniki immunologiczne stosowane w badaniach naukowych.	
11	Regulacja odpowiedzi immunologicznej. Pamięć immunologiczna	Szczepienia. Immunologia infekcji. Zapalenie. Zastosowanie cytokin w medycynie. (Zaliczenie cząstkowe)	
12	Mechanizmy cytotoksyczności limfocytów.		
13	Wrodzone i nabyte niedobory odporności		
14	Nadwrażliwość i alergia	Metody diagnostyki chorób alergicznych	
15	Choroby z autoagresji	Metody diagnostyki chorób z autoimmunizacji	
16	Onkoimmunologia cz 1.		
17	Onkoimmunologia cz 1.	Nowotwór jako tkanka – zależności między komórkami nowotworowymi a mikrośrodowiskiem. Immunogenność nowotworów. Immunoedycja.	
18	Immunoterapia w onkologii.	Strategie immunomodulacyjne w onkologii. Badania translacyjne. Inżynieria genetyczna w immunoonkologii. Terapia genowa. (Zaliczenie cząstkowe)	

19	Immunohematologia	Teoretyczne podstawy transfuzjologii. Powikłania potransfuzyjne.	Laboratoryjna diagnostyka grup krwi – metody serologiczne i genetyczne. Nieinwazyjna diagnostyka prenatalna.
20	Immunologia transplantacji.	Komórki macierzyste, indukowane pluripotencjalne komórki macierzyste, medycyna regeneracyjna. Powikłania potransplantacyjne. (Zaliczenie częściowe)	
Metody dydaktyczne		Wykład Prezentacja multimedialna (wykłady z wykorzystaniem prezentacji Power Point). Seminarium Dyskusja, interaktywne omawianie wybranych problemów, prezentacja multimedialna. Prezentacje przygotowane przez studentów, praca grupowa. Wprowadzenie do ćwiczenia. Odniesienia do związków między wiedzą teoretyczną a praktyką kliniczną – diagnostyczną. Ćwiczenie Ćwiczenia w pracowniach diagnostycznych i naukowych, poprzedzone instruktażem teoretycznym. Praktyczna prezentacja technik laboratoryjnych i diagnostycznych.	
Pomoce dydaktyczne		Rzutnik, ekran, wskaźnik laserowy.	
		☒ V	☐ polski ☐ angielski ☐ inny ...
Punkty ECTS		4,5	
Rodzaj i nakład pracy studenta		Udział w wykładach, seminariach i ćwiczeniach: 60 godz. Praca własna: 37,5 godz. (przygotowywanie się do zajęć, zaliczeń, egzaminu końcowego). Sumaryczne obciążenie studenta pracą: 87,5 godz.	
Literatura podstawowa		1. Jakub Gołąb, Marek Jakóbsiak, Witold Lasek, Tomasz Stokłosa, Immunologia, PWN, 2012 i późn. 2. Janeway's Immunobiology. K. Murphy, C. Weaver. Garland Science, Taylor&Francis Group, 2017 3. David Male, Jonathan Brostoff, David B. Roth, Ivan Roitt, red. wyd. pol. Jan Żeromski, Immunologia, Elsevier Urban & Partner, 2008 4. H. Chapel, M. Haeney, S. Misbah, N. Snowden Redakcja naukowa wydania polskiego: Grzegorz Senatorski. Immunologia kliniczna. Czelej, 2009 5. Jan Żeromski, Kazimierz Madaliński, Jacek M. Witkowski. Diagnostyka immunologiczna w praktyce lekarskiej. Mediton, Łódź, 2017, wyd. 1.	
Literatura uzupełniająca		Literatura naukowa wskazana przez wykładowców – np. Nature Reviews in Immunology, Immunity, Nature Immunology – jako źródło opracowań na semina.	

Metody oraz sposoby weryfikacji efektów kształcenia	EK1-EK7: egzamin EK1-EK7. Zaliczenia w trakcie seminariów i ćwiczeń poprzez udzielanie odpowiedzi na pytania.
Warunki zaliczania	Zaliczenie modułu na podstawie zaliczeń częściowych oraz egzaminu obejmującego całość treści merytorycznych przedmiotu, na które składają się: – treści przekazywane podczas zajęć (wykładów, seminariów, ćwiczeń) , – wiedza uzyskana na podstawie samodzielnego studiowania podręczników obowiązkowych i literatury dodatkowej wskazanej przez wykładowców. Warunkiem zaliczenia przedmiotu i przystąpienia do egzaminu jest czynny udział w zajęciach oraz pozytywne oceny ze wszystkich częściowych sprawdzianów. Wymagana jest pełna obecność na wszystkich seminariach. W razie nieobecności prowadzący wyznacza termin i formę odpracowania seminarium. Zaliczenia częściowe mają formę sprawdzianu pisemnego po 5 seminariach i składają się z 16 pytań testowych wielokrotnego wyboru i 2 opisowych. Pytania testowe punktowane są 0-1 (niepoprawna – poprawna), opisowe – 0-2. Ocena jest funkcją liczby zdobytych punktów: Skala ocen: <12 pkt – 2; 12-13 pkt – 3,0; 14-15 pkt – 3,5; 16 -17 pkt – 4,0; 18 pkt – 4,5; 19 pkt – 5; 20 pkt - 5,5. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej, student ma prawo przystąpić do jednego zaliczenia poprawkowego w terminie wskazanym przez prowadzącego seminarium. Nieuzyskanie pozytywnej oceny w terminie poprawkowym powoduje niezaliczenie przedmiotu. <u>Egzamin teoretyczny</u> 1. Celem egzaminu teoretycznego jest sprawdzenie znajomości budowy, rozwoju, funkcji i patologii układu odpornościowego, w tym: • swoistych i nieswoistych mechanizmów odporności humoralnej i komórkowej • budowy, roli i metod badania układu HLA, podstaw immunogenetyki i immunologii transplantacyjnej • typów nadwrażliwości, rodzajów niedoborów odporności • podstaw immunoonkologii, metod immunoterapii i immunomodulacji • znajomości technik immunologicznych stosowanych w diagnostyce klinicznej i podstaw ich interpretacji

	2. Egzamin ma formę ustnej wypowiedzi na 5 pytań dotyczących każdego z w/w zagadnień. Za każde pytanie można uzyskać 0-2 punkty. Liczba uzyskanych punktów determinuje ocenę: Skala ocen: Zaliczenie części teoretycznej uzyskuje student, który osiągnął przynajmniej 60% poprawnych odpowiedzi/możliwych punktów. Skala ocen: <60% pkt – 2; 60-67% pkt – 3,0; 68-75% pkt – 3,5; 76-83% pkt – 4,0; 84-91% pkt 4,5; 92-99% pkt – 5. 100% pkt – 5,5 oraz wykazanie się na zajęciach wyjątkową znajomością przedmiotu (uznaniowo wykładowca). Egzamin odbywają się zgodnie z harmonogramem sesji egzaminacyjnych. Student, który otrzymał ocenę niedostateczną z przedmiotu, ma prawo przystąpić do ponownego egzaminu w sesji poprawkowej. Nieuzyskanie pozytywnej oceny w terminie poprawkowym powoduje niezaliczenie przedmiotu.
Koordinator przedmiotu	Prof. dr. hab. Przemysław Juszczynski
Prowadzący zajęcia	Prof. dr. hab. Przemysław Juszczynski Dr Maciej Szydłowski Dr Emilia Białopiotrowicz Dr Patryk Górniak Dr Anna Polak Dr hab. Jacek Nowak, prof. IHiT Prof. dr hab. Ewa Brojer mgr Elżbieta Graczyk-Pol mgr Sławomir Gwozdowicz mgr Renata Mika-Witkowska mgr Marta Zubala
Miejsce realizacji przedmiotu	Siedziba Uczelni Łazarskiego, pracownia przedmiotów podstawowych, Warszawa, ul. Świeradowska 43 Instytut Hematologii i Transfuzjologii, ul. I. Gandhi 14 oraz Chocimska 5